

APLINKOS APSAUGOS KRITERIJŲ NUSTATYMAS DARBŲ PIRKIMUOSE – VPT PRIEŽIŪROS SKYRIUS INFORMUOJA

V I E Š Ū J Ū
P I R K I M Ū
T A R N Y B A

Atnaujinta: 2024-02-01

VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ TARNYBOS PRIEŽIŪROS SKYRIAUS PARENGTAS PRANEŠIMAS
DĖL DARBŲ PIRKIMUOSE NUSTATOMŲ REIKALAVIMŲ, SUSIJUSIŲ SU MINIMALIAIS APLINKOS
APSAUGOS KRITERIJAIŠ

ATNAUJINTA INFORMACIJA:

Viešųjų pirkimų tarnyba (toliau – Tarnyba) informuoja, kad Lietuvos Respublikos aplinkos ministras 2024 m. sausio 16 d. įsakymu Nr. D1-17 „[Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. D1-508 „Dėl Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo](#)“ (toliau – Įsakymas), patvirtino [Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo vykdant žaliuosius pirkimus tvarkos aprašo](#) (toliau – Tvarkos aprašas) pakeitimus. Šie pakeitimai (išskyrus Įsakymo nuostatas dėl kuro ir degalų) įsigalioja **2024 m. vasario 1 d.**

Atkreipiame Jūsų dėmesį į Tvarkos aprašo 9¹ punkto nuostatą: kai perkami pastatų statybos darbai ir pirkimo dokumentuose yra numatyti įpareigojimai taikyti Tvarkos aprašo 2 priedo XIII–XVI skyriuose produktams nustatytus minimalius aplinkos apsaugos kriterijus, atitiktį aplinkos apsaugos kriterijams pagrindžiančius dokumentus tiekėjas turi pateikti tų statybos darbų sutarties vykdymo metu.

Ši Tvarkos aprašo 9¹ punkto nuostata yra netaikoma iki Įsakymo įsigaliojimo pradėtoms pirkimų procedūroms. Jos yra tęsiamos pagal iki Įsakymo įsigaliojimo galiojusius reikalavimus. Iki Įsakymo įsigaliojimo sudarytų preliminariųjų sutarčių pagrindu atnaujintas tiekėjų varžymasis ir sukurtose dinaminėse pirkimo sistemose pirkimo procedūros gali būti atliekamos taikant šio Įsakymo nuostatas, kiek jas galima taikyti nepažeidžiant dinaminių pirkimų sistemų ar preliminariųjų sutarčių sąlygų ir teisės aktų.

Šie pakeitimai susiję su pirkimo vykdytojų, pirkusių paprastojo remonto darbus, pastato rekonstrukcijos projekto parengimo ir rekonstrukcijos darbus, pastato kapitalinio remonto darbus, statybos darbus ir pan., taikyta ydinga praktika, pvz.:

pirkimų sąlygose buvo nustatomi reikalavimai tiekėjams jau teikiant pasiūlymus pateikti dokumentus, patvirtinančius, kad visi pagal pateiktus techninius projektus planuojami naudoti įtaisai ir medžiagos atitiks pirkimų sąlygose nurodytus aplinkos apsaugos kriterijus, nors pirkimų vykdymo metu darbų projektai dar nebuvo parengti (jų parengimas buvo numatytas vykdant sutartis). Kai kuriais atvejais, tiekėjai, norėdami dalyvauti tokiuose pirkimuose, jau teikdami pasiūlymus, turėjo pateikti atitiktį patvirtinančius dokumentus dėl visų techniniame projekte

numatytų elektros lempučių, santechnikos įtaisų, kietųjų dangų, gipso plokščių, termoizoliacinių medžiagų, dažų, medienos medžiagų ir gaminių, nors tikslus šių įtaisų ir medžiagų poreikis įprastai paaiškėdavo tik parengus darbo projektą ir tik po to rangovas, vykdydamas darbus, rinkdavosi konkrečius gamintojus ir jų prekes, atsižvelgdamas į savo darbų organizavimo procesą ir eiliškumą;

- i** dėl kiekvieno įtaiso ir medžiagos su pasiūlymais reikalauta pateikti ne tik atitiktį reikalavimams patvirtinančius dokumentus, bet ir nurodyti visus svarbiausius šių įtaisų ir medžiagų parametrus. Kai kuriais atvejais reikalauta, kad tiekėjai jau pasiūlymų formose nurodytų, kur ir koks įtaisas ar medžiaga (pagal techninį projektą) bus naudojami, nurodyti gamintojus bei pateikti gamintojų patvirtinimus, kad įtaisai ar medžiagos atitinka Tvarkos aprašo reikalavimus. Siekiant atitikti šiuos reikalavimus, tiekėjai kai kuriuose pirkimuose su pasiūlymais pateikė 700-800 puslapių apimties dokumentus;
- i** dalyje tokių pirkimų net nedetalizuota, dėl kokių konkrečiai įtaisų ar medžiagų įrodantys dokumentai turėjo būti pateikti – pirkimų sąlygose buvo nurodyti tik Tvarkos aprašo skyriai, kuriuose bendrai aprašytoms įtaisų ir medžiagų grupėms nustatyti aplinkos apsaugos reikalavimai – tiekėjai dokumentus turėjo teikti dėl visų įtaisų ir medžiagų, kurių, tiekėjų vertinimu, galėjo prireikti remiantis pirkimų sąlygose nurodytais Tvarkos aprašo skyriais ir pateiktais techniniais projektais. Nedetalizavus, dėl kokių konkrečiai įtaisų ar medžiagų įrodantys dokumentai turėtų būti pateikti (ir nesant parengtų darbo projektų, kuriais būtų galima remtis), tiekėjai ir pirkimų vykdytojai galėjo skirtingai vertinti ir suprasti, dėl kokių konkrečių įtaisų ar medžiagų dokumentai turi būti pateikti;
- i** reikalavimai pateikti patvirtinančius dokumentus minėtuose pirkimuose buvo nustatyti kaip techninių specifikacijų dalis, todėl tiekėjų pasiūlymai, su kuriais nepateikti dokumentai dėl visų pagal techninius projektus planuojamų naudoti įtaisų ir medžiagų, buvo iš karto atmesti, tiekėjai neturėjo teisės pateikti trūkstamus dokumentus. Tiekėjai, siekdami to išvengti, galėjo bandyti iš anksto pasiruošti patvirtinančių dokumentų paketus, su kuriais galėtų sėkmingai dalyvauti skirtinguose darbų viešuosiuose pirkimuose, nors ne visus įtaisus ir medžiagas faktiškai ketino naudoti vykdydami sutartis;
- i** pagal parengtus darbų projektus atliekant darbus galėjo paaiškėti, kad kai kurių techniniuose projektuose numatytų ir su pasiūlymu pasiūlytų įtaisų ar medžiagų gali neprireikti. Vykdam sutartis galėjo būti nuspręsta naudoti kitus nei pasiūlyme nurodyti įtaisai ar medžiagos (pvz., dėl to, kad tiekėjo pasiūlytos medžiagos, įranga, atėjus laikui jas naudoti, nebegaminami arba labai pabrangę). Atsižvelgiant į tai, reikalavimas šiuos dokumentus tokiuose pirkimuose teikti jau

pasiūlymų pateikimo metu tapdavo beprasmiu, nors jų nepateikimo kaina – pasiūlymo atmetimas.

Tarnyba, atsižvelgdama į tai, skatino pirkimų vykdytojus skirti didesnę dėmesį ne dokumentų dėl įtaisų ir medžiagų, kurios galbūt net nebus panaudotos, patikrai pasiūlymų vertinimo metu, bet užtikrinimui, kad vykdant sutartį faktiškai naudojami įtaisai ir medžiagos atitiktų aplinkos apsaugos reikalavimus.

Vadovaujantis Tvarkos aprašo 9¹ punkto nuostata, perkant pastatų statybos darbus, atitiktį aplinkos apsaugos kriterijams pagrindžiančius dokumentus turės pateikti tik pirkimo laimėtojas ir tik sutarties vykdymo metu, kuri ženkliai sumažins administracinę našta tiek tiekėjams dalyvaujant pastatų statybos pirkimuose, tiek patiems pirkimų vykdytojams vertinant tiekėjų pasiūlymus.

Tarnyba papildomai primena, kad:

Reikalavimų, susijusių su aplinkos apsaugos kriterijais, nustatymas ir atitikties jiems patikra atliekami ne tam, kad kaip savitikslių būtų atliktos formalios pirkimo procedūros. Šiais reikalavimais turi būti siekiama užtikrinti, kad vykdant sutartis bus įsigytos kuo mažesnį poveikį aplinkai darančios prekės, paslaugos ar darbai.

Sprendimas dėl to, kurioje konkrečioje pirkimo dokumentų dalyje (techninėje specifikacijoje, sutarties vykdymo sąlygose ar kt.) šiuos reikalavimus nustatyti, turi būti pagrįstas ir racionalus, pačių reikalavimų apimtis – proporcinga pirkimo objektui ir siekiamam tikslui.

Dokumento versijos:

Versijos numeris	Data	Pastabos, papildoma informacija
1	2023-03-30	Pradinė dokumento versija.
2	2024-02-01	Informacija papildyta atsižvelgiant į nuo 2024-02-01 įsigaliojusius Tvarkos aprašo pasikeitimus. Šis dokumentas.